

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

รหัสวิชา/ทักษะ ท๓๑๑๐๑ ชื่อวิชา ภาษาไทย ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระ/ทักษะ ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๑

หน่วยที่ ๑ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ หลักภาษาไทย เรื่อง คำสุภาพ

จำนวน ๓ ชั่วโมง

กลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

วันที่สอน.....

๑. มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

๒. ตัวชี้วัด

๑. แต่งประโยคและบอกความหมายของประโยค
๒. ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคลรวมทั้งคำราชาศัพท์
๓. เลือกใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์/อิเล็กทรอนิกส์

๓. สาระ/เนื้อหา

เป็นคำที่ชาววังในยุครัตนโกสินทร์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นเพื่อให้ถ้อยคำมีความละมุนละไมตามวิสัยชาววัง ใช้ในการกราบบังคมทูลพระกรุณา ไม่ให้มีคำหยาบ หรือคำที่ไม่น่าฟังเจือปน ต่อมาก็ได้แพร่หลายออกมายังนอกวัง

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักคำสุภาพ (K)
๒. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกความหมายของคำสุภาพได้ถูกต้อง (P)
๓. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำคำสุภาพไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (A)

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- ซื่อสัตย์ สุจริต
- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้
- อยู่อย่างพอเพียง
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย
- มีจิตสาธารณะ

คุณธรรม ๕ ประการ (โรงเรียนคุณธรรม)

- ความพอเพียง
- ความกตัญญู
- ความซื่อสัตย์
- ความรับผิดชอบ
- อุทิศการณคุณธรรม

๖. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นสร้างความสนใจ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. นักเรียนหยิบบัตรคำที่ครูติดไว้ใต้โต๊ะของตนเอง จากนั้นนักเรียนแต่ละคนลองอ่านคำศัพท์ที่ได้รับว่าอ่านได้หรือไม่ หากใครอ่านไม่ได้ ให้ถามเพื่อนที่สามารถอ่านได้ เมื่อนักเรียนทุกคนสามารถอ่านคำศัพท์ได้แล้ว ครูถามคำถามนักเรียนว่า *เคยได้ยินคำเหล่านี้ไหม *คำศัพท์ที่ได้เป็นชื่อของสิ่งใด *คำศัพท์ที่ได้หมายถึงอะไร (คำตอบที่นักเรียนตอบครูจะยังไม่เฉลย)

คำสุภาพ	ความหมาย
ผักทอดยอด	ผักบุ้ง
ผักรุ่มอน	ผักกระเฉด
ผักสามหาว	ผักตบ
ดอกสลิด	ดอกขจร
ถั่วพะาะ	ถั่วอก
ฟักเหลือง	ฟักทอง
ปลีกกล้วย	หัวปลี
พริกเม็ดเล็ก	พริกขี้หนู
ผักไห่	ผักปลาบ
มะเขือเฒ่า	มะเขือกระหล่ำพะพะ
กล้วยเปลือกบาง	กล้วยไข่

๒. นักเรียนนำคำที่ตนเองได้ไปติดบนกระดาน

ขั้นสอน

ขั้นสำรวจและค้นหา

๓. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ ๓ คน โดยแบ่งเด็กเป็น เก่ง กลาง อ่อน ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน แต่ละกลุ่มช่วยกันหาความหมายของคำศัพท์ที่ครูกำหนดให้

กลุ่มที่ ๑ หมวดเรียกชื่ออาหารต่าง ๆ

ปลาหมึก	เยื่อเคย	ขนมเส้น	ขนมทองฟู	ขนมบัวสว
ขนมใส่ไส้	ขนมทราย	นารีจำศีล	จรรยาสง	ไข่สำเภา

กลุ่มที่ ๒ หมวดสัตว์ต่าง ๆ

ปลาใบไม้	กระป๋อง	โค	ปลาหาง	รากดิน	ซัลลูกา, ซัลลูกะ
สุกร	สุนัข	วิฬาร์	มุสิกะ	วานร	ปลาขาว
หอยนางรม	จิตรจูล				

กลุ่มที่ ๓ หมวดผลไม้ต่าง ๆ

กล้วยเปลือกบาง, กล้วยกระ	ฟักเหลือง	ผลอุลิต	ผักมูลละมั่ง	ผลอัมพรา
--------------------------	-----------	---------	--------------	----------

กลุ่มที่ ๔ หมวดพืชผักต่าง ๆ

ผักทอดยอด	ผักรุ่มอน	ผักสามหา	ดอกสลิด	ถั่วเพาะ	ฟักเหลือง
ปลีกล้วย	พริกเม็ดเล็ก	ผักไห่	มะเขือเผา		

ชั่วโมงที่ ๒

ขั้นสรุป

ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป

๔. เมื่อนักเรียนได้ความหมายของคำศัพท์ที่ครูกำหนดให้แล้ว ให้นักเรียนบอกว่าคำศัพท์ที่ได้อยู่ในหมวดคำศัพท์ใด (พืชผัก ผลไม้ สัตว์ ชื่ออาหาร)

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ทำไมต้องมีคำสุภาพ

ขั้นขยายความรู้

๕. นักเรียนนำเสนอความหมายของคำสุภาพ หน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ ๓

ขั้นประเมิน

๖. นักเรียนเล่นเกม โดมิโน คำสุภาพ

๗. สื่อและแหล่งเรียนรู้

๑. โดมิโน คำสุภาพ

๒. อินเทอร์เน็ต

๘. การวัดผลและประเมินผล

จุดประสงค์การประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
นักเรียนรู้จักคำสุภาพ (K)	สังเกตพฤติกรรมนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน	๑๒ - ๑๕ ดี ๘ - ๑๑ พอใช้ ต่ำกว่า ๘ ปรับปรุง
นักเรียนบอกความหมายของคำสุภาพได้ถูกต้อง (P)	นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน	แบบประเมินการนำเสนอรายงาน	๑๕ - ๒๐ คะแนน ดีมาก ๑๐ - ๑๔ คะแนน ดี ๕ - ๙ คะแนน พอใช้ ๐ - ๔ คะแนน ปรับปรุง
นักเรียนสามารถนำคำสุภาพไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (A)	นักเรียนเล่นเกมโดมิโน่คำสุภาพ	แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน	๑๒ - ๑๕ ดี ๘ - ๑๑ พอใช้ ต่ำกว่า ๘ ปรับปรุง

ลงชื่อ

ครูผู้สอน

(นางสาวจุฑามาศ ลีลาวัฒนพาณิชย์)

ตำแหน่ง ครู คศ.๑

๙. ได้ทำการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้แล้วมีความเห็นดังนี้

๙.๑ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่

ดีมาก ดี พอใช้ ต้องปรับปรุง

๙.๒ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้นำเอากระบวนการเรียนรู้

ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กระบวนการสอนได้อย่างเหมาะสม

ที่ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๙.๓ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่

นำไปใช้สอนได้ ควรปรับปรุงก่อนนำไปใช้

๙.๔ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ลงชื่อ

(นางสาวจุฑามาศ ลีลาวัฒนพานิชย์)

ตำแหน่ง ครู คศ.๑

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๑๐. ความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน

อนุญาตให้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ได้

ไม่อนุญาต เนื่องจาก.....

.....

ลงชื่อ

(นายวรพล ชูสีจันทร์)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนนครราชสีมาปัญญานุกูล

จังหวัดนครราชสีมา

บันทึกหลังการสอน

๑. ผลการจัดการเรียนการสอน

.....
.....
.....
.....
.....

๒. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....
.....

๓. แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ) ครูผู้สอน
(นางสาวจุฑามาศ ลีลาวัฒนพาณิชย์)
...../...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วใส่คะแนนการปฏิบัติ หรือการแสดงพฤติกรรมลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ที่	ชื่อ-สกุลนักเรียน	รายการประเมิน					รวม คะแนน	แปล คุณภาพ
		สนใจเรียน	สนใจเรียนและ สนใจเล่น	เห็นคุณค่าของ การเรียนรู้	เห็นคุณค่าของ ตนเอง	ใช้เวลา อย่างเหมาะสม		
๑	นายธนพล ใจวิศาลสถิต							
๒	นายณัฐภัทร ไม้หวัน							
๓	นายภูษิต ธนาภิติชัย							
๔	นายธีรกานต์ หงษา							
๕	นายศุภณัฐ จารัตน์							
๖	นายวรรณันท์ ฤงพุดชา							
๗	นายอดิศร นพวงศ์							
๘	นายกิตติศักดิ์ ศึกษาดอน							
๙	นางสาวศิริธร จันทร์แก้ว							
๑๐	นางสาวนิราวัลย์ ชุมทอง							
๑๑	นางสาวณัฐวดี ชุมทอง							
๑๒	นางสาวนัญญาพร เทียงคาม							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(นางสาวจุฑามาศ ลีลาวัฒนพานิชย์)
ตำแหน่ง ครู คศ.๑

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ ๓ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ ๒ คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วใส่คะแนนการปฏิบัติ หรือการแสดงพฤติกรรมลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ที่	ชื่อ-สกุลนักเรียน	รายการประเมิน								รวม คะแนน	แปล คุณภาพ
		กิจวัตร วินัย	ช่วยเหลือ ผู้สูงอายุ	มีวินัย	ใฝ่เรียน ใฝ่รู้	อยู่อย่าง พอเพียง	มุ่งมั่น ในการทำงาน	รักความ สงบเรียบร้อย	มีจิต สาธารณะ		
๑	นายธนพล ใจวิศาลสถิต										
๒	นายณัฐภัทร ไม้หวั่น										
๓	นายภูษิต ธนาภิตชัย										
๔	นายธีรกานต์ หงษา										
๕	นายศุภณัฐ จารัตน์										
๖	นายวรรณันท์ ถุงพุดชา										
๗	นายอดิสร นพวงศ์										
๘	นายกิตติศักดิ์ ศึกษาดอน										
๙	นางสาวศลิษา จันทร์แก้ว										
๑๐	นางสาวนิราวัลย์ ชุมทอง										
๑๑	นางสาวณัฐวดี ชุมทอง										
๑๒	นางสาวอัญญาพร เทียงคาม										

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวจุฑามาศ ถีลาวัฒนพานิชย์)

ตำแหน่ง ครู คศ.๑

รายละเอียดเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติอันพึงประสงค์และพฤติกรรมระหว่างเรียน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	ระหว่างเรียนไม่พูด/เขียน หมิ่นชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	ระหว่างเรียนพูดหมิ่นชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	ระหว่างเรียนพูดและ ส่อสาร หมิ่นชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
ซื่อสัตย์ สุจริต	มีความซื่อสัตย์ พยายาม เรียนรู้ด้วยตนเอง	มีความซื่อสัตย์ พยายาม เรียนรู้ด้วยตนเอง แอบดู เพื่อนบางครั้ง	ไม่มีความซื่อสัตย์ คอยดู ของเพื่อนตลอดเวลา
มีวินัย	ทำงานเป็นระเบียบ ส่งงาน ตรงตามกำหนด	ทำงานเป็นระเบียบ ส่งงาน ไม่ตรงตามกำหนด	ทำงานไม่เป็นระเบียบ และไม่ส่งงาน
ใฝ่เรียนรู้	ตั้งใจเรียนรู้ และตั้งใจทำงาน ที่ครูมอบหมายให้	ตั้งใจเรียนรู้ แต่ไม่ตั้งใจ ทำงาน และไม่สนใจคำถาม จากครู	ไม่ตั้งใจเรียนรู้ ไม่ตั้งใจ ทำงาน และไม่สนใจ คำถามจากครู
อยู่อย่างพอเพียง	ใช้ทรัพยากรในการเรียน อย่างคุ้มค่า เช่น กระดาษ ดินสอ ยางลบ	ใช้ทรัพยากรในการเรียนไม่ คุ้มค่า เช่น เหลาดินสอ บ่อย งบย่อย จนเกินไป	ใช้ทรัพยากรในการเรียน ไม่คุ้มค่า เช่น ชอบฉีก กระดาษ ทำผิดแล้วทิ้ง งานนั้น ขอกระดาษใหม่
มุ่งมั่นในการทำงาน	ร่วมมือในการทำงานกับ เพื่อนเป็นอย่างดี	ร่วมมือในการทำงานกับ เพื่อนบ้าง บางครั้ง	ไม่ให้ความร่วมมือในการ ทำงานกับเพื่อน
รักความเป็นไทย	มีมารยาทในการเรียน พูดจา ไพเราะ ใช้ภาษาได้เหมาะสม	มีมารยาทในการเรียน พูดจาไพเราะ ใช้ภาษาได้ เหมาะสมเป็นบางครั้ง	ไม่มีมารยาทในการเรียน พูดจาไม่ไพเราะ ใช้ภาษา ไม่เหมาะสม
มีจิตสาธารณะ	คอยช่วยเหลือครูและเพื่อน อย่างสม่ำเสมอโดยไม่ต้อง บอก	ช่วยเหลือครูและเพื่อนแต่ ต้องให้ครูบอก	ไม่เคยให้ความช่วยเหลือ ใคร

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
17 - 24	ดี
9 - 16	พอใช้
8 ลงมา	ปรับปรุง

แบบประเมินการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

รายการประเมิน	พฤติกรรมบ่งชี้				
	5	4	3	2	1
1. มีการวางแผนการทำงาน					
2. มีความพร้อมในการนำเสนอ					
3. ความถูกต้อง					
4. มีความคิดสร้างสรรค์					
รวม					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๕ - ๒๐	ดีมาก
๑๐ - ๑๔	ดี
๕ - ๙	พอใช้
๐ - ๔	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวจุฑามาศ ลีลาวัฒนพานิชย์)

ตำแหน่ง ครู คศ.๑

สรุปความรู้ คำสุภาพ

คำสุภาพ เป็นคำที่ชาววังในยุครัตนโกสินทร์ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นเพื่อให้ถ้อยคำมีความละมุนละไม ตามวิสัยชาววัง ใช้ในการกราบบังคมทูลพระกรุณา ไม่ให้มีคำหยาบ หรือคำที่ไม่น่าฟังเจือปน ต่อมาก็ได้แพร่หลายออกมายังนอกวัง

ตำราหลักภาษาไทยของพระยาอุปกิตศิลปสาร ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ของคำสุภาพ ว่า "คำที่มีคำ ว่า อ้าย อี ชี เยี้ยว ประสมอยู่ ให้เปลี่ยนเป็นคำสุภาพ เช่น อีกาเป็นกาหรือนกกา อีเลี้ยงเป็นนางเลี้ยง มีดอีโต้เป็นมีดโต้ หอยอีรมเป็นหอยนางรม ขนมหีหนูเป็นขนมทราย ชักลากเป็นโรคกลาก ชีเรือ เป็นโรครื้อน ดอกสลิดเป็นดอกขจร ปลาช่อนเป็นปลาหาง ปลาสลิดเป็นปลาใบไม้ ไชเยี้ยวมาเป็นไช สำเภา กล้วยไข่เป็นกล้วยกระหรือกล้วยเปลือกบาง ผักบุงเป็นผักทอดยอด" (ราชบัณฑิตยสภา, ๒๕๕๖)

หลายคำนำภาษาบาลี สันสกฤต หรือเขมรมาใช้แทน เช่น สุนัข สุกร วิหาร โค กระบือ ปัจจุบันเรายังคงใช้คำสุภาพอยู่เป็นบางคำ เช่น โค กระบือ สุนัข สุกร นางเลี้ยง นางรม ดอกขจร ส่วน คำสุภาพอื่นๆ คงมีอยู่แต่ในตำราเรียนเท่านั้น

นอกจากนี้ ลักษณะของคำสุภาพ จะต้องเป็นคำที่ผวนกลับแล้วไม่ลามก หรือไม่มีคำลามกในนั้น

คำเหล่านั้นก็เช่น ช้างสีดอ เห็นควรด้วย หัวปลี ตึกแปด บางชีหน ถ่วงอก สีหน ที่ห้า ที่หก เจ็ดอย่าง คนป่วย

ท่านก็ให้แก้เป็น ช้างนรการ เห็นสมควร ปลีกกล้วย อาคารแปด บางชีโพ้น ถั่วเพาะ สีครึ่ง ครบห้า ครบหก เจ็ดประการ ผู้ป่วย ส่วน "ตากลแดด" ท่านให้ใช้ว่า "ผึ่งแดด"